

Notat
05.03.2015
Karl-Johan Johansen

ETABLERING AV UTVIKLINGSSENTER FOR KUNST, KULTUR OG MESTRING I FJORDGATA 19

Fjordgata 19 i Trondheim er et treffsted for mange ulike brukergrupper. Og har i en rekke år vært en sentral arena for aktiviteter for Mental Helse og Stiftelsen KIM-senteret som en tiltaksarrangør for NAV. Fram til 2013 drev KIM-senteret Kafé-nr.19 i lokalene. Denne kafeen har nå flyttet og lokalene blir hovedsakelig brukt til brukertreff, kursvirksomhet og møter for Mental Helse og KIM-senteret. **Lokalene i Fjordgata 19 har et stort potensiale, og både Mental Helse Trondheim og KIM-senteret er opptatt av, og ser mulighetene for å etablere nye aktiviteter utover de som allerede er etablert.**

I 2012 ble det gjennomført en undersøkelse blant medlemmene i Mental Helse Trondheim for å finne ut mer om hva de ønsket seg av aktivitetstilbud. Det kom da fram at mange ønsket seg ulike kreative og kunstneriske aktiviteter, samt data og sosiale aktiviteter som turer, teater, kino m.m.

På bakgrunn av medlemmenes ønsker om kreative aktiviteter, Fjordgata 19 sine ubrukte lokaler, samt politiske føringer og det vi kjenner til av effekten mellom kultur og helse, **ønsker Mental Helse Trondheim og KIM-senteret å etablere et utviklingscenter for kunst og kultur i Fjordgata 19.**

Ideen er å etablere aktiviteter som kan bidra til å utvikle/rehabiliterer personer med psykiske helseutfordringer som faller utenom det ordinære arbeidsrettede tiltak gjennom NAV, dvs. et tilbud som ligger innenfor det kommunale ansvarsområdet.

Det er ønskelig å bygge opp et lavterskeltilbud for personer som trenger opplevelse av mestring, vekst, utvikling av ferdigheter samt sosialt fellesskap med andre i tilsvarende situasjon. Tanken er at -tilbudet skal fremme empowerment,

Пам'ятка
05.03.2015
Карл-Йохан Йохансен

СТВОРЕННЯ ЦЕНТРУ РОЗВИТКУ ЦЕНТР РОЗВИТКУ МИСТЕЦТВА, КУЛЬТУРИ ТА ПОДОЛАННЯ ТРУДНОЩІВ ЗА АДРЕСОЮ: ФЬОРДГАТА, 19

Фьордгата 19 у Тронхеймі є місцем зустрічі для багатьох різних груп користувачів. Протягом багатьох років це місце є центральною ареною для проведення заходів у сфері психічного здоров'я, а Фонд Центру KIM виступає організатором заходів для NAV. До 2013 року в приміщенні Центру "KIM" працювало кафе № 19. Зараз це кафе переїхало, а приміщення в основному використовується для зустрічей користувачів, курсів і зустрічей для організації "Психічне здоров'я" та Центру KIM. **Приміщення на Фьордгата 19 має великий потенціал, і Mental Helse Trondheim, і Центр KIM зацікавлені і бачать можливості для започаткування нових видів діяльності на додаток до вже існуючих.**

У 2012 році серед членів Mental Helse Trondheim було проведено опитування, щоб дізнатися більше про те, чого вони хотіли б від запропонованих програм заходів. З'ясувалося, що багато хто хотів різні творчі та мистецькі заходи, а також комп'ютерні та соціальні заходи, такі як подорожі, театр, кіно тощо.

Враховуючи побажання членів громади щодо творчої діяльності, невикористовувані приміщення на Фьордгата 19, а також політичні рекомендації і те, що ми знаємо про зв'язок між культурою і здоров'ям, **Mental Helse Trondheim і центр KIM хочуть створити центр розвитку мистецтва і культури на Фьордгата 19.**

Ідея полягає в тому, щоб організувати діяльність, яка може допомогти розвивати/реабілітувати людей з проблемами психічного здоров'я, які не підпадають під звичайні заходи, орієнтовані на роботу, за допомогою NAV, тобто пропозиції, яка лежить в межах муніципальної зони відповідальності.

Бажано створити низькопорогову програму для людей, які потребують відчуття майстерності, зростання, розвитку навичок і соціальної взаємодії з іншими людьми в подібній ситуації. Ідея полягає в тому, що програма сприятиме розширенню можливостей, салютгонезе та повсякденній

salutugonese og hverdagsmestring hos deltakerne.

Som inspirasjon for å etablere et slikt tilbud, er det innhentet ideer fra Core Arts i London, Kraftverket og Amalie Skrams hus i Bergen, og fra Fontenehusene (som finnes i Tromsø, Bergen, Stavanger, Hønefoss, Drammen, Kongsberg og Oslo) samt « Fra offer til krigere», jfr. referanser nedenfor.

Mål

Gjennom et bredt samarbeid med både brukerorganisasjoner og hjelpe- og behandlingsapparatet vil vi etablere et aktivitetscenter for kunst og kultur for mennesker som er marginaliserte.

Deltakelse på senteret skal være en meningsfull overgang til et mer aktivt liv for deltakeren, samt bidra til personlig utvikling og en forberedelse til videre rehabilitering, utdanning og arbeid.

Målgruppe

Personer med psykiske helseutfordringer, kombinasjon med rusproblemer eller som er marginalisert av andre årsaker. Personer som har vært i behandling, men som ikke er kvalifisert for yrkesmessig rehabilitering og som trenger en overgang til et mer aktivt liv med inkludering i et meningsfullt sosialt fellesskap. Personer som har falt ut av arbeid og utdanning og som evt. er uføretrygdet.

Ideologi

Senteret skal basere sine aktiviteter og **drift på recovery-tenkning og bidra til at deltakerne får oppleve mestring og vekst i form av å utvikle ferdigheter rundt egne interesser og sosialt fellesskap med andre med tilsvarende interesser.** Senteret skal ikke være en for form behandlingstilbud, men for individuell vekst bygd på en sosial- og pedagogisk tilnærming.

Denne tankegangen har likhetstrekk med metoden «Fritid med bistand» (FmB) som ble utviklet på slutten av 90-tallet for å innfri den sosialpolitiske målsettingen om «full deltakelse og likestilling» på kultur og fritidsarenaen.

майстерності серед учасників. (Салютогенез - це вивчення того, що сприяє хорошему здоров'ю.)

Натхненням для створення такої програми стали ідеї Core Arts у Лондоні, Kraftverket та будинку Амалії Скрам у Бергені, а також Fontenehusene (які існують у Тромсе, Бергені, Ставангері, Хенефосі, Драммені, Конгсберзі та Осло), а також "Від жертв до воїнів" (див. посилання нижче).

Цілі

Завдяки широкій співпраці як з організаціями користувачів, так і з апаратом підтримки та лікування, ми створимо центр мистецтва та культури для людей, які перебувають у маргінальному становищі.

Участь у центрі стане для учасника осмисленим переходом до більш активного життя, а також сприятиме особистісному розвитку та підготовці до подальшої реабілітації, навчання та роботи.

Цільова група

Люди з проблемами психічного здоров'я в поєднанні з проблемами зловживання психоактивними речовинами або маргіналізовані з інших причин. Люди, які проходили лікування, але не мають кваліфікації для професійної реабілітації і потребують переходу до більш активного життя з включенням у значущу соціальну спільноту. Люди, які припинили навчання та роботу, і які можуть отримувати допомогу по інвалідності.

Ідеологія

Центр базуватиме свою діяльність та роботу на **відновлювальному мисленні та допомагатиме учасникам пережити досвід майстерності та зростання у формі розвитку навичок, пов'язаних з власними інтересами та соціальною взаємодією з іншими людьми, які мають подібні інтереси.** Центр не є лікувальним закладом, а радше центром індивідуального зростання, заснованим на соціально-виховному підході.

Цей підхід подібний до методу "Дозвілля з допомогою" (FmB), який був розроблений наприкінці 1990-х років для досягнення мети соціальної політики "повної участі та рівності" у сфері культури та дозвілля.

Metoden har hatt til hensikt å **gjøre de politiske idealene til en realitet for enkeltmennesker** som ønsker å delta i fritidsaktiviteter. Arbeidet har i hovedsak vært rettet mot hvordan man kan bistå de som trenger det i en inkluderingsprosess for å kunne delta i fritidsorganisasjoner. Metoden bygger på et mestringsperspektiv, der fokuset er rettet mot den enkeltes muligheter, behov og drømmer.

Et viktig aspekt ved metoden er at den **profesjonelle skal rette søkelyset mot deltakernes ressurser heller enn manglene deres. Metoden fokuserer på deltakernes tro på å kunne løse oppgaver, ha en viss kontroll over sin egen tilværelse og kunne justere handlingene, følelsene og forestillingene sine i ønsket retning.** Metoden kan vise til gode resultater når det kommer til å inkludere personer med spesielle behov inn i kultur- og fritidsaktiviteter (<http://www.fritidmedbistand.no>)

Innen helse og sosial området er to definisjoner er fra Patricia Deegan ph.d og William **Recovery vil ut i fra et brukerperspektiv ikke nødvendigvis føre til jobb, men et bedre liv og livsmestring. Internasjonalt blir recovery ansett å utfordre og omskape sosial og helsefeltets roller og ansvar.** (M. Amering & M Schmolke 2009)

Senteret **skal også bidra til at deltakerne opplever redusert stigma rundt egne problemer** samt får et bevisst forhold til stigmatiseringsproblematikk og hvordan man kan medvirke til å redusere stigma for andre. **Dette er en sentral del i recovery-tenkning også på det individuelle planet.**

Senteret skal ha et inkluderende sosialt miljø med vekt på menneskelig likeverd mellom deltakere, ansatte og samarbeidspartnere. Det skal legges vekt på høy kvalitet i aktivitetene og produktene som skapes ved senteret og at kursholdere, veiledere og instruktører har høy kompetanse på sine fagområder.

Senteret skal bidra til myndiggjøring av deltakerne og være brukerstyrt, men også gi rom for påvirkning fra ansatte, ildsjeler og

Metode rettet på å **gjøre de politiske idealene til en realitet for enkeltmennesker** som ønsker å delta i fritidsaktiviteter. Arbeidet har i hovedsak vært rettet mot hvordan man kan bistå de som trenger det i en inkluderingsprosess for å kunne delta i fritidsorganisasjoner. Metoden bygger på et mestringsperspektiv, der fokuset er rettet mot den enkeltes muligheter, behov og drømmer.

Viktig aspekt ved metoden er at den **profesjonelle skal rette søkelyset mot deltakernes ressurser heller enn manglene deres. Metoden fokuserer på deltakernes tro på å kunne løse oppgaver, ha en viss kontroll over sin egen tilværelse og kunne justere handlingene, følelsene og forestillingene sine i ønsket retning.** Metoden kan vise til gode resultater når det kommer til å inkludere personer med spesielle behov inn i kultur- og fritidsaktiviteter (<http://www.fritidmedbistand.no>)

Utenfor helse og sosial området er to definisjoner er fra Patricia Deegan ph.d og William **Recovery vil ut i fra et brukerperspektiv ikke nødvendigvis føre til jobb, men et bedre liv og livsmestring. Internasjonalt blir recovery ansett å utfordre og omskape sosial og helsefeltets roller og ansvar.** (M. Amering & M Schmolke 2009)

Senteret **skal også bidra til at deltakerne opplever redusert stigma rundt egne problemer** samt får et bevisst forhold til stigmatiseringsproblematikk og hvordan man kan medvirke til å redusere stigma for andre. **Dette er en sentral del i recovery-tenkning også på det individuelle planet.**

Senteret skal ha et inkluderende sosialt miljø med vekt på menneskelig likeverd mellom deltakere, ansatte og samarbeidspartnere. Det skal legges vekt på høy kvalitet i aktivitetene og produktene som skapes ved senteret og at kursholdere, veiledere og instruktører har høy kompetanse på sine fagområder.

Senteret skal bidra til myndiggjøring av deltakerne og være brukerstyrt, men også gi rom for påvirkning fra ansatte, ildsjeler og

samarbeidspartnere utenom målgruppen.

Å utvikle et attraktivt og kvalitativt godt senter med tilbud innenfor kunst og kultur til de målgruppene som ovenfor er nevnt, vil være et sosialt entreprenørskapsprosjekt med **behov for nytenking og innovasjon på flere områder, dvs. både sosialt og faglig med etablering av samarbeidsstrukturer.**

Det finnes flere innfallsvinkler til sosialt entreprenørskap, og **man kan blant annet skille mellom et såkalt veldedighetsperspektiv og empowerment-perspektiv.** I et prosjekt som dette, vil det være **Empowerment perspektivet som vil bli vektlagt, dvs. at man skal bidra til å gi økt verdsetting til samt styrke deltakerne** og de involverte brukerorganisasjoner gjennom aktiviteter

Brukerorganisasjonens perspektiv.

Mental Helse ønsker en utvikling hvor flere får forsøke seg i ordinær jobbvirksomhet snarest mulig. Mental Helse er sterkt kritisk til at uføretrygdete ikke har rettigheter på tiltak som er arbeidsrettet.

Mental Helse opplever at behandlingen er for preget av medikalisering og for lite fokus på omsorg og tid til å komme seg. Positiv aktivitet som kan bidra til at man opplever å delta i samfunnet mangler.

Mental Helse opplever også at ungdom har en dobbel utfordring gjennom at fritid kan være like stor utfordring som jobbrelaterte utfordringer. Det mangler tilbud hvor ungdom kan få bistand til å komme seg på aktiviteter og «øve» seg på sosiale nettverk.

Tilbudet "Voksen men Ung" ved Fjordgata 19 som drives av Mental Helse Sør-Trøndelag viser at behovet er stort og dette tilbudet har behov for å utvides.

Mental Helse Nasjonalt har nå en større satsing på arbeid mot selvstigmatisering og samfunnsmessig stigma. Målet for Mental Helse er at flere kan styrkes kompetansemessig til å komme forbi/kunne møte stigmautfordringen. Utviklingen av dette senteret i Fjordgt 19 vil være en god oppfølging av føringer fra brukerorganisasjonen.

Stворення привабливого та якісного центру, що пропонує мистецтво та культуру для вищезгаданих цільових груп, буде проектом соціального підприємництва, що **вимагає нового мислення та інновацій у кількох сферах - як соціальної, так і професійної, зі створенням структур співпраці.**

Існує кілька підходів до соціального підприємництва, і **можна розрізнити так звану благодійну перспективу та перспективу розширення прав і можливостей.** У цьому проєкті буде зроблено **акцент саме на перспективі розширення прав і можливостей, тобто на сприянні підвищенню цінності та зміцненню учасників і організацій-користувачів,** які беруть участь у проєкті, за допомогою таких видів діяльності.

Погляд організації-користувача.

Організація "Психічне здоров'я" прагне, щоб якомога більше людей якнайшвидше змогли спробувати свої сили у звичайному працевлаштуванні. Mental Helse дуже критично ставиться до того, що люди, які отримують допомогу по інвалідності, не мають права на програми, орієнтовані на роботу.

Психічне здоров'я вважає, що лікування характеризується надмірною медикаментозністю і надто мало уваги приділяється догляду та часу на відновлення. Бракує позитивних заходів, які могли б допомогти людям відчувати свою участь у житті суспільства.

Mental Helse також вважає, що **молоді люди стикаються з подвійним викликом, оскільки дозвілля може бути такою ж проблемою, як і проблеми, пов'язані з роботою.** Бракує програм, де молоді люди могли б отримати допомогу в залученні до активності та "практиці" спілкування в соціальних мережах.

Програма "Дорослі, але молоді" на Fjordgata 19, якою керує Mental Helse Sør-Trøndelag, показує, що потреба в таких послугах є великою, і цю програму необхідно розширювати.

Mental Helse Норвегії зараз має велику ініціативу, спрямовану на боротьбу з самостигматизацією та соціальною стигматизацією. Метою Mental Helse є надання більшій кількості людей експертної допомоги, необхідної для подолання проблеми стигматизації. Розвиток цього центру на Фьордгт 19 буде хорошим продовженням рекомендацій організації-користувача.

Aktiviteter

Aktivitetstilbudet må bygge på interesser fra deltakere samt impulser fra tilsvarende tilbud som vi er kjent med. En ser for seg at man kan drive med kurs, opplæring, veiledning samt produksjon av kunst og kultur både individuelt og i grupper.

Tilbudet vil også måtte ta hensyn til hva som er mulig innenfor de lokalene som er i Fjordgata 19. Ut fra slik vi ser mulighetene i dag, **vil det være aktuelt å etablere aktiviteter som:**

- **Maling**
- **Foto**
- **Data**
- **Musikk**
- **Skrijving**
- **Media**
- **Kantine**

Maling: Det vil være kurs og opplæring i maling av bilder med ulike motiver og teknikker. Alt etter hva deltakerne har interesse for og instruktørene kan gi opplæring i, mht. bruk av oljefarger og akryl samt trykk og grafikk mv.

Foto: Det vil være kurs og opplæring i fotografering, valg av motiv, lyssetting og bakgrunn på ulike type bilder.

Data: Det vil være opplæring i ulike former for bruk av datautstyr og programvare, men med vekt på bilde- og lydredigeringsprogrammer samt

Webdesign: Kunnskap om bruk av data vil være sentralt også i de øvrige aktivitetene. En vil derfor kunne danne grupper for opplæring og bruk av data på tvers av interesser og produksjon.

Musikk: Den enkelte deltaker og evt. grupper vil kunne få opplæring og veiledning i bruk av instrumenter og produksjon av musikk og sang. Her vil det være naturlig å samarbeide også med andre miljøer og tilbud i byen. Også her vil aktivitetene være styrt av deltakernes interesser og instruktørens kompetanse og engasjement.

Skrijving: Det vil bli gitt opplæring og veiledning i hvordan man skriver innenfor ulike sjangre og hvordan man kan velge ulike sjangre for å formidle

Заходи

Спектр заходів має ґрунтуватися на інтересах учасників та на імпульсах від подібних програм, з якими ми знайомі. Передбачається, що курси, тренінги, консультування та створення творів мистецтва і культури можуть бути запропоновані як індивідуально, так і в групах.

Програма також повинна враховувати можливості приміщення на Фьордгата, 19. Виходячи з того, як ми бачимо можливості сьогодні, було б доречно **започаткувати такі види діяльності, як:**

- **Живопис**
- **Фото**
- **Комп'ютер**
- **Музика**
- **Письмо**
- **Медіа**
- **Їдальня**

Живопис: Будуть курси та тренінги з малювання картин з різними мотивами та техніками. Залежно від того, що цікавить учасників і чого можуть навчити інструктори, з точки зору використання олійних та акрилових фарб, а також друку, графіки і т.д.

Фотографія: Будуть курси та тренінги з фотографії, вибору об'єкта зйомки, освітлення та фону для різних типів фотографій.

Комп'ютери: Буде проводитися навчання з різних видів комп'ютерного обладнання та програмного забезпечення, але з акцентом на програмах для редагування зображень та звуку, а також

Веб-дизайн: Знання про використання комп'ютерів також будуть центральними для інших видів діяльності. Таким чином, можна буде сформувати групи для навчання та використання даних за інтересами та виробництвом.

Музика: Окремі учасники та групи матимуть змогу пройти навчання та отримати рекомендації щодо використання інструментів та написання музики і пісень. Тут природною буде співпраця з іншими середовищами та програмами в місті. Тут також діяльність буде орієнтована на інтереси учасників, а також на досвід і відданість викладачів.

Письмо: Будуть надані тренінги та рекомендації щодо того, як писати в різних жанрах і як вибирати різні жанри, щоб передати те, що ви хочете передати, а

det man evt. ønsker samt hvordan man jobber med et tema og skriveteknikker.

Media: Dette vil i hovedsak bestå av opptak og produksjon av film og lyd i ulike sammenhenger samt redigering og formidling av det man har produsert. Det vil være en glidende overgang til foto, data, musikk og skiving i forbindelse med multimedia produksjoner.

Det vil bli lagt opp til at deltakerne kan få en ærlig og realistisk respons på det de har produsert, slik at de kan vurdere om dette er noe de har talent for samt evt. hva de kan forbedre seg på. Det vil også bli gitt hjelp og veiledning i forhold til publisering for dem dette er aktuelt for.

Kantine: Senteret vil også ha en kantine med salg av mat til deltakere og besøkende til en rimelig pris. Kantina vil også betjene de som arbeider ved KIM-senteret og i Mental Helse samt deres besøkende i Fjordgata 19.

Det er viktig at de aktivitetene som settes i gang vokser fram på bakgrunn av behov/ønske fra deltakerne samt ut fra en vurdering av hva man kan gi tilfredsstillende veiledning/-instruksjon i.

Mulighetene som foreligger innenfor de tilgjengelige arealer i Fjordgata 19 og kostnadene ved aktivitetstilbudene må selvsagt også tas i betraktning. Det vises for øvrig til vedlagte oversikt over aktuelle aktiviteter.

Senteret vil ha en timeplan for aktiviteter og sosiale treffpunkter, som deltakere, ansatte og instruktører skal kunne forholde seg til. I løpet av en uke og måned vil en del av tiden for aktivitetene være organisert fra senteret, men en del av tiden vil være organisert av den enkelte deltaker eller gruppe som han eller hun inngår i.

Det vil være en viktig hensikt å skape en struktur i hverdagen til deltakerne og utvikle deres identitet og indre drivkrefter med kreativitet og skapertrang og evne til å styre egen hverdag i retning av de mål man har satt seg.

For å skape felles mål og profilering vil vi også delta på samt arrangere «events» med presentasjoner og

taooh jak paapbyaati naa aemoo i aehnikoo naaiaannaa aehaa aehaa.

Media: В основному це буде запис і виробництво фільму та аудіо в різних контекстах, а також редагування та поширення того, що ви створили. Відбудеться плавний перехід до фотографії, даних, музики та написання текстів у зв'язку з мультимедійним виробництвом.

Учасники зможуть отримати чесну і реалістичну відповідь про те, що вони створили, щоб оцінити, чи є у них талант до цього, і що вони можуть покращити. Також буде надана допомога та настанови щодо публікацій для тих, для кого це актуально.

Їдальня: Центр також матиме їдальню, де учасники та відвідувачі зможуть харчуватися за помірними цінами. Їдальня також обслуговуватиме працівників центру KIM та Mental Helse, а також їхніх відвідувачів у Fjordgata 19.

Важливо, щоб заходи, які ініціюються, розроблялися на основі потреб/бажань учасників і на основі оцінки того, які задовільні вказівки/інструкції можуть бути надані.

Можливості, які існують в межах наявного простору на Фьордгата 19, а також витрати на програми активностей, звичайно, також повинні бути взяті до уваги. Також просимо звернути увагу на огляд відповідних видів діяльності, що додається.

Центр матиме розклад заходів та соціальних зустрічей, з яким учасники, працівники та викладачі зможуть ознайомитися. Протягом тижня та місяця частину часу для проведення заходів організовуватиме центр, а частину часу - окремі учасники або група, до якої вони входять.

Важливою метою буде створення структури в повсякденному житті учасників і розвиток їхньої ідентичності та внутрішніх рушійних сил за допомогою творчості та здатності спрямовувати власне повсякденне життя на досягнення поставлених цілей.

Для створення спільних цілей і профілювання ми також

publiseringer av det som er skapt av deltakerne i en periode på f.eks. 6-12 mnd.

Veien fra interesse og utvikling av ferdigheter/talent må gå gjennom flere stadier med trening og vekst for den enkelte som individ og gruppedeltakere.

Noe av det spesielle ved senteret vil være vektlegging av individuell oppfølging og struktur med fokus på personlig utvikling av ferdigheter gjennom reelle tilbakemeldinger på deltakelse og produksjon. Senteret skal bidra til at den enkelte opplever meningsfylt aktivitet, personlig vekst og recovery.

Gruppesamarbeid vs. individuell utvikling

For å få til bærekraftige aktiviteter over tid, **vil det bli lagt vekt på å etablere grupper hvor opplæring/instruksjon kan foregå og hvor det kan utvikles et sosialt miljø rundt de ulike aktivitetene.**

Vi tror dette er viktig for at **deltakerne skal kunne utvikle seg sosialt og lære å jobbe i grupper.** Det må i **denne forbindelse legges vekt på gruppedynamikk og hvordan deltakerne kan bidra til å støtte og motivere hverandre.**

Det blir **viktig å få til en god vekselvirkning mellom individuell og gruppevis mestring.**

Deltakerne må utfordres og følges opp på begge deler gjennom fellesprosjekter, men også gjennom individuelle utviklingsoppgaver.

будemo brate участь i організувати "заходи" з презентаціями та публікаціями того, що було створено учасниками за період, наприклад, 6-12 місяців.

Шлях від зацікавленості та розвитку навичок/таланту має пройти кілька етапів навчання та зростання для індивідуальних та групових учасників.

Однією з особливостей центру буде акцент на індивідуальному супроводі та структурі з фокусом на особистий розвиток навичок через реальний зворотній зв'язок щодо участі та виробництва. Центр допоможе людині відчувати осмислену діяльність, особистісне зростання та відновлення.

Групова співпраця проти індивідуального розвитку

Для того, щоб створити стійку діяльність протягом тривалого часу, **акцент буде зроблено на створенні груп, де можуть відбуватися тренінги/інструктажі і де може розвиватися соціальне середовище навколо різних видів діяльності.**

Ми вважаємо, що **це важливо для того, щоб учасники могли соціально розвиватися і вчитися працювати в групах.** У зв'язку з цим **необхідно підкреслити групову динаміку і те, як учасники можуть допомагати підтримувати і мотивувати один одного.**

Важливо досягти гарної взаємодії між індивідуальною та груповою майстерністю.

Необхідно кидати виклик учасникам і стежити за їхнім розвитком як через спільні проекти, так і через індивідуальні завдання з розвитку.